

Redaktör: Lars Rombo

Nr 307, utskrivet v 25 2019

Kära läsare!

Detta blir sista numret före det sedvanliga sommaruppehållet på 2 månader. Men akuta händelser får alla reda på via prenumerationsmailen...

Också i år blir det traditionella uppföljningskurser i Stockholm den 9 nov (Finlands-huset) och i Göteborg den 16 nov (Radisson blu).

I Stockholm har vi dessutom bokat 13-15 nov för en grundkurs.

Senaste veckorna har Svar Igår fått två frågor om den andra dosen av Gardasil kan vara farlig. Så här bra svarade MSD: En möjlig förklaring till att dessa frågor kommer upp i din frågespalt kan vara den artikel som publicerades i *Indian Journal of Medical Ethics* 2018. En Lars Andersson hävdade under pseudonym och påstådd koppling till Karolinska Institutet att ökningen av livmoderhalscancer i Sverige kunde bero på HPV-vaccination. Karolinska Institutet avfärdade artikeln och meddelade att forskaren inte hade någon koppling till dem. Se nedan urval av artiklar i ämnet:

<https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/artiklarna-anvands-i-vaccinkritiska-kretsar>

Fråga: Hade en kvinna hos mig som blivit öm över instickstället och lite svullen under huden 2 veckor efter att hon fått Encepur, inget synligt. Möjligtvis något varm över området. Hur vanligt är detta och är det något särskilt jag bör tänka på? Har vaccinerat många men inte hört detta förut.

Svar: Det händer allt ibland. Vänta (länge) och se. Tillägg: Kan vara en typ 4-allergi mot aluminium och då får hon samma reaktion efter nästa dos.

Fråga: En man som kom till oss igår, född -69, insjuknade i okt -18 i Guillain-Barrés syndrom. Har i stort sätt återhämtat sig nu. Han undrar om det är OK att TBE-vaccinera sig. Vad tycker du? Ingen orsak till förlamningen kunde fastställas.

Svar: I så fall skulle jag kunna ge vaccin om man är reellt riskutsatt.

Fråga: Jag har en familj som ska åka till Malaysia 15/6 i 2 veckor. Deras äldsta dotter på 16 år ska vara på badmintonläger i 3 veckor. Familjen har tydligen bara tagit en dos rabiesvaccin för 6 år sedan. De önskar nu rabiesvaccin inför denna resa. Räcker det med en dos rabiesvaccin nu? Eller får man ge 2 doser med en veckas mellanrum?

Svar: Inga studier just på detta men allt talar för att en dos räcker. Tillägg: Ofullständigt svar. Jag borde ha lagt till att regeln om att en dos alltid är en dos är svår att följa för rabies med tanke på de ytterligt allvarliga konsekvenserna. Två doser hade varit bättre.

Fråga: Jag har träffat en person, 60 år gammal som skulle vilja vaccinera sig mot TBE. Han har tidigare haft ansiktsförlamningar med cirka 10 års intervall, -77, -87, -97 och 2007. Han vet inte vad det berodde på. Första gången togs en del prover men han vet inte vad det visade, han fick ingen behandling och han har fortfarande restsymtom kvar av det. De andra gångerna behandlades han med kortison och förlamningarna gick tillbaka. Kan jag vaccinera honom med Encepur eller kan det aktivera orsaken till hans symtom tror du?

Svar: Om han löper reell risk skulle jag ge vaccin.

Fråga: Igår vaccinerade jag ett barn på 2 år med FSME-Immun Junior 0,25 ml. Dessvärre lyckades jag inte få in hela dosen, utan jag bedömer att cirka drygt en fjärdedel av dosen inte injicerades. Detta var dos 1 av planerad vaccination mot TBE. Ska jag fylla på med

någon mer extra dos nu eller senare, eller räcker denna mindre mängd som en första dos?

Svar: Formellt sett bör du fylla på med en extra dos. Även om jag tror att den dos du gett ger ett hyfsat skydd är det snyggast så...

Fråga: Jag fick nyss samtal från oroliga människor (12 st) som jobbar på ett kontor tillsammans med en man vars son nu fått påssjuka. Denna son är 12 år och vaccinerad men i England. Ingen på kontoret har träffat sonen och mannen som är far till denna son är hemma med honom idag. Om någon av dessa 12 vill testa sig och se om de haft påssjuka, går det?? Det är en på kontoret som är ovaccinerad men resten har vaccinerats, hur länge håller vaccinet?? En man född 1967 vaccinerades vid 18 års ålder, måste han vaccineras om?? Vad bör de göra nu tycker du? Väldigt ovanligt med påssjuka eller hur?

Svar: Ja ovanligt men skyddet efter två doser är något sämre än skyddet mot mässling. Men smittoriskerna är måttliga och håller sig far hemma så behövs inte något vaccin av den anledningen - men gärna om man vill förbättra skyddet. Ny dos enklare och billigare än serologi.

Fråga: Jag har pratat med en patient som skall få cellgifter nu i veckan, troligtvis på onsdag. Hon undrar nu om hon kan ta TBE-vaccin före eller efter påbörjad behandling? Har fått en dos tidigare.

Svar: Helst vänta en månad efter avslutad cellgiftsbehandling men går det inte så ge även om effekten med all sannolikhet blir sämre.

Fråga: Har nu en kvinna född -50, som fick Pneumovax två månader efter Prevenar 13. Natten efter hon fått Pneumovax fick hon feber, ledvärk och mådde inte alls bra. Symtomen höll i sig i cirka 1,5 dygn. Hon fick också en stor rodnad och ömhet på den arm som hon fått vaccinet i och i tillhörande armhåla kände hon svullna lymfkörtlar. Vågar hon vaccinera sig fortsättningsvis mot t ex influensa och TBE?

Svar: Jag skulle våga ge andra vacciner, särskilt influensa som inte innehåller adjuvans.

Fråga: Visst är det två doser av Bexero som ges med minst 1 mån mellanrum inför studier i USA??? Hur långt skydd?

Svar: Låter bra. Ingen vet ännu hur länge det skyddar. Tillägg: Svaret förutsätter att man också fått 4-valent meningokockvaccin.

Fråga: Man född -50 splenektomerades i Tunisien -88. Tror inte att han fått vaccination efter operationen. Jag gav honom Pneumovax för 1 år sedan. Är det OK att ge honom Prevenar 13? Vet att det ska vara ett år emellan doserna om man ger Pneumovax först. Ska jag utgå ifrån att han blivit vaccinerad med 13 eller ska jag ge en dos till?! Min läkare som jag rådgör med vid vaccination har svårt att ta ställning till detta.

Svar: Prevenar till vuxna är så nytt så han har nog inte fått om han inte vet = ge en dos Prevenar nu. Om booster vet vi sedan inget än.

Fråga: Mamma ringer, dottern är 17 år, de avböjde Gardasilvaccin i skolan men har nu ångrat sig, vad gäller?

Svar: Tre doser 0+2+6 mån.

Fråga: Har en kvinna som ska ta sin 3:e dos FSME, vill samtidigt ha Zostavax. Kan man ge dessa samtidigt eller får man sämre svar på något av vaccinerna?

Svar: Kan ges samtidigt.

Fråga: Ett par, 67 år gamla, skall till Peru öster om Anderna-Amazonas i 4 dagar. Resebyrån trycker starkt på att de skall ta Gula Febern. Vad säger du?

Svar: Håller med resebyrån.

Månadens fall:

Fråga: Jag skulle ge Priorix men råkade att endast ge spädningsvätskan!! Ska givetvis kontakta pat för en ny vaccination. Är det någon risk med att ge denna?